Statsforvalteren
i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Vår dato: 05.10.2026
Vår ref: 2022/16058
Deres dato:
Deres ref:

FREDRIKSTAD KOMMUNE
Postboks 1405
1602 FREDRIKSTAD

Saksbehandler, innvalgstelefon
Susanne Brix Røed, 32266741

Endring av vedtak om tillatelse etter forurensningsloven til graving i forurenset grunn - FMV 1 - Fredrikstad kommune

Fredrikstad kommune har søkt om endring av tillatelse etter forurensningsloven til graving i forurenset grunn ved Fredrikstad Arena i Fredrikstad kommune. Søknaden om endring omfatter utslipp av renset anleggsvann til Vesterelva, samt endring av tiltakshaver fra Værste Utvikling AS til Fredrikstad kommune.

Statsforvalteren har ferdigbehandlet søknaden og gir endret tillatelse etter forurensningsloven.

Den endrede tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt.

Statsforvalteren fatter vedtak om gebyr på kr 14 100 for behandling av saken.

Vedtaket om endring av tillatelse kan påklages av berørte parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker.

Vi viser til søknad mottatt 01.09.2026 om endring av tillatelse etter forurensningsloven til graving i forurenset grunn med tillatelsesnummer 2025.0189.T.

Søker opplyser at tiltakshaver skal endres, og at det er Fredrikstad kommune som er byggherre for Arena Fredrikstad og har overtatt tomta, mens NCC er totalentreprenør for tiltaket.

Bakgrunn

FMV-området på Kråkerøy i Fredrikstad kommune har vært verksted og skipsverft siden 1870, og på FMV Vest 1 skal det nå bygges ny videregående skole, idrettshall og ishall. I tillegg skal det anlegges en park inntil skole- og idrettsområdet mot vest (Sagparken). Tiltaksområdet er på ca. 40 mål. Før byggearbeidene kunne starte, måtte det ryddes opp i forurenset grunn.

Værste Utvikling AS fikk tillatelse til å gjennomføre arbeidene i vedtak om tillatelse gitt 16.06.2025 (tillatelsesnummer 2025.0189.T). I gjeldende tillatelse er håndtering av anleggsvann lagt opp med utgangspunkt i påslipp til kommunalt VA-nett etter avtale med Fredrikstad kommune, og det er stilt krav til rensing, prøvetaking og kontroll før utslipp.

Det søkes nå om endring av tillatelsen for utslipp av anleggsvann, slik at anleggsvann kan slippes ut til Vesterelva, fremfor å slippes til kommunalt VA-nett. Endringen gjelder anleggsarbeid som gjennomføres i forbindelse med oppføring av Arena Fredrikstad (gnr./bnr. 423/204), samt arbeider med etablering av OV1000 fra nye Parkgata Øst og nordover gjennom kaifronten.

Søker skriver at bakgrunnen for endringen er at det kommunale VA-nettet i området er under oppgradering. Deler av VA-nettet er gammelt, har begrenset kapasitet og det er lang avstand til nærmeste egnede påkoblingspunkt. Tiltaksområdet ligger i et område med trafikk og næringsvirksomhet, og lange pumpeledninger må krysse trafikkerte områder. Dette gjør påslipp til VA-nettet lite hensiktsmessig og teknisk krevende gjennom anleggsperioden. I tillegg skal anleggsarbeidene gjennomføres tett inntil elva, og det forventes at det i all hovedsak vil være elvevann som trenger inn i gravegropen. Vannmengdene som må håndteres vil derfor i hovedsak bestå av inntrengende elvevann, og ikke av vann som er egnet eller naturlig å føre til kommunalt avløpsnett. Med den planlagte plasseringen av arbeidene vurderer søker det som mer hensiktsmessig og praktisk å pumpe det oppsamlede og rensede anleggsvannet tilbake til Vesterelva, fremfor å lede det til kommunalt VA-nett.

Risikovurderingen for utslipp av anleggsvann til Vesterelva påpeker at det vil bli etablert et system for overvåking av utslippsvann, driftsrutiner for renseanlegg, avviksrutiner ved overskridelser, stans i utslipp ved behov og dokumentasjon av utslippsmengder og vannkvalitet. Risikovurderingen konkluderer med at tiltaket, med planlagte avbøtende tiltak og kontrollrutiner, kan gjennomføres uten vesentlig skade på vannforekomst.

Høring

Statsforvalteren har ikke sendt søknaden om endring av gjeldende tillatelse på høring, da vedtaket om omgjøring av eksisterende tillatelse er av mindre miljømessig betydning, jf. forurensningsforskriften § 36-9 andre ledd, bokstav b.

Statsforvalterens vurdering

Ettersom det er søkt om å endre utslippspunkt for anleggsvann fra å slippe på kommunalt nett til pumping av renset anleggsvann til Vesterelva, har vi i vår vurdering lagt vekt på vannforskriften. Vi viser ellers til våre tidligere vurderinger av forurensning og naturmangfoldloven i vedlagt vedtak.

I henhold til § 4 i vannforskriften skal tilstanden i overflatevann beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomsten skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand. Ny aktivitet og inngrep skal derfor ikke medføre forringelse eller vanskeligjøre oppnåelse av miljømål som er satt.

Vesterelva (002-4854-R) er ifølge Vann-Nett registrert med dårlig økologisk tilstand grunnet dårlig tilstand av bunnfauna og moderat tilstand for påvekstalger. Nitrogen- og oksygenforhold i elva er registrert som svært god. Ettersom elva er et leirevassdrag foreligger det ikke klassegrenser for fosfor. Den kjemiske tilstanden er ikke klassifisert. I Vann-Nett står det at Vesterelva er påvirket av kjemisk forurensning, organisk forurensning og næringsforurensning fra punktutslipp fra industri og

renseanlegg, avrenning fra byer, avrenning fra fulldyrket mark og fra forurenset grunn og nedlagt industri.

Ved gravearbeider tett på elva vil det lekke inn elvevann i gravegropen, og det vil være en risiko for mobilisering av finpartikulært materiale og eventuelle restforurensninger i grunnen. Det er imidlertid gjennomført sanering av deler av tiltaksområdet og forurensning i tilstandsklasse 5, samt farlig avfall er fjernet fra området. Påvist forurensning i området er metaller, PAH-forbindelser, benzo[a]pyren, PCB og olje. Dette er forbindelser som generelt er lite løselige i vann og vil i all hovedsak være partikkelbundet. Den kjemiske tilstanden til Vesterelva er ikke kjent, men ifølge Vann-Nett er den påvirket av forurensning fra ulike kilder. Det er derfor viktig å hindre at ytterligere forurensning slipper ut i elva. Fjerning av partikler i anleggsvannet vil være et viktig tiltak for å redusere forurensning som følger anleggsvannet.

Arbeidene planlegges gjennomført ut 2027. Risikovurderingen av tiltaket legger opp til flere avbøtende tiltak for å fjerne partikler fra vannet;

- Alt anleggsvann skal gå gjennom rensning før utslipp.
- Det skal etableres tiltak for å minimere tilrenning av vann til gravegrop, for eksempel grøfter.
- Det skal gjennomføres jevnlig kontroll av vannkvalitet med målinger på pH, suspendert stoff og olje, samt analyseres for metaller og organiske miljøgifter.
- Det skal også tilstrebes at mest mulig av arbeidene som krever vannhåndtering gjennomføres utenom perioder med kraftig nedbør og/eller stormflo.

Statsforvalteren vurderer at tiltaket ikke vil kunne medføre noen varig forringelse av vannkvaliteten i Vesterelva. Tiltaket skal gjennomføres på et begrenset område og i en begrenset periode, og risikoen for forringelse av tilstanden til vannforekomsten er begrenset. Anleggsvannet vil for det meste være innlekking fra Vesterelva eller nedbør, og utslipp vil skje ved behov gjennom anleggsperioden. Det planlegges også avbøtende tiltak for å hindre utslipp av partikler, noe som vil fjerne mye av forurensingen som følger anleggsvannet. Statsforvalteren vurderer derfor at tiltaket, med de planlagte avbøtende tiltak, og med de vilkår denne tillatelsen setter, ikke utgjør noen fare for varig forringelse av vannkvaliteten, eller vanskeliggjør at miljømål kan oppnås. Vi viderefører utslippsgrenser for suspendert stoff, olje og pH. Vi viderefører også målekrav for turbiditet, metaller, PAH16, PCB7, benzo[a]pyren og BTEX-benzen. Mye av partikkelbundet forurensning vil fjernes med disse grenseverdiene, og vi vurderer derfor at renset anleggsvann, med utslippsgrenser og avbøtende tiltak, kan pumpes til Vesterelva uten at dette medfører uakseptable konsekvenser for natur og miljø.

For ytterligere vurderinger viser vi igjen til våre vurderinger i det vedlagte vedtaket.

Fredrikstad Mekaniske Verksted (FMV) er et prioritert skipsverft i henhold til St. meld nr. 14 (2006-2007) *Sammen for et giftfritt miljø.* Vi legger vekt på at tiltaket det er gitt tillatelse til er en del av arbeidet for å rydde opp i forurenset grunn fra det nedlagte skipsverftet.

Vi endrer også tiltakshaver fra Værste Utvikling AS til Fredrikstad kommune.

Vedtak om endring av tillatelse

Statsforvalteren endrer tillatelse etter forurensningsloven til graving i forurenset grunn på FMV. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11.

Endringen innebærer at utslippspunkt for renset anleggsvann endres fra påslipp til kommunalt nett, til utslipp til Vesterelva.

Tiltakshaver endres også fra Værste Utvikling AS til Fredrikstad kommune.

Vi viser til endring av vilkår i vedlagt tillatelse.

Varsel om gebyr

Statsforvalteren er pålagt å ta gebyr for endring av tillatelse etter forurensningsloven, jf. forurensningsforskriften § 39-3. Vi varsler derfor følgende vedtak: Fredrikstad kommune skal betale kr 14 100 i gebyr for Statsforvalterens arbeid med tillatelsen. Dette tilsvarer gebyrsats 8 i forurensningsforskriften § 39-4. Eventuelle kommentarer til varselet om fastsettelse av gebyrsats sendes Statsforvalteren innen 2 uker etter at dette brevet er mottatt, jf. forvaltningsloven § 16.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram, eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Statsforvalteren.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages. Ved klage på valg av gebyrsats skal tilsendt faktura betales til fristen. Miljødirektoratet vil refundere eventuelt overskytende beløp dersom klagen imøtekommes.

Med hilsen

Andreas Røed
fagleder
Klima- og miljøvernavdelingen

Susanne Brix Røed
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Sweco ved Eline Olsborg Hansen			
NCC NORGE AS	Postboks 93 Sentrum	0101	OSLO
ØSTFOLD FYLKESKOMMUNE	Oscar Pedersens vei 39	1721	SARPSBORG
VÆRSTE UTVIKLING AS	c/o Værste AS Postboks 96	1601	FREDRIKSTAD

Statsforvalteren
i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Vår dato: 16.06.2025
Vår ref: 2022/16058
Deres dato:
Deres ref:

VÆRSTE UTVIKLING AS
Postboks 96
1601 FREDRIKSTAD

Saksbehandler, innvalgstelefon
Susanne Brix Røed, 32266741

Tillatelse etter forurensningsloven til graving og utfylling i forurenset grunn - FMV gbnr. 423/204, 423/205 og 423/206 i Fredrikstad kommune - Værste Utvikling AS

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus gir Værste Utvikling AS tillatelse etter forurensningsloven til graving i forurenset grunn på FMV Syd (gbnr. 423/204, 423/205 og 423/206) i Fredrikstad kommune på bestemte vilkår.

Statsforvalteren varsler at Værste Utvikling AS skal betale kr 91 400 for behandling av saken. Dersom dere har kommentarer til varselet om fastsettelse av gebyrsats, må dere sende dette til oss innen 2 uker etter at dette brevet er mottatt.

Vedtaket om tillatelse kan påklages av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker.

Vi viser til rapporten «FMV Vest tiltaksplan for graving i forurenset grunn» som COWI har utarbeidet på vegne av Værste Utvikling AS, datert 05.05.2021. Rapporten ble levert til Fredrikstad kommune for behandling. I brev av 14.06.2023 ble Statsforvalteren delegert myndighet for bygge- og gravesaker i forurenset grunn på området på Fredrikstad Mekaniske Verksted som er omfattet av eiendommene med gårds- og bruksnummer 423/2, 423/121, 423/155, 423/159, 423/160, 423/164-168, 423/170-174, 423/177-179, 423/181, 423/191, 423/193 og 501/3.

Eiendommen med gbnr. 423/2 ble senere skilt ut til områdene 423/204, 423/205 og 423/206. Vi behandler derfor bygge- og gravearbeidene i forurenset grunn på FMV Vest 1 med gbnr. 423/204, 423/205 og 423/206 (se figur 1) som rett myndighet. Vi anser tiltaksplanen som en søknad etter forurensningsloven om tiltak i forurenset grunn, og har behandlet saken etter forurensningsloven § 11.

Bakgrunn

Regjeringens handlingsplan for forurenset sjøbunn i St. meld nr. 14 (2006-2007) *Sammen for et giftfritt miljø*, slår fast at det skal ryddes opp på land og i sjøbunn ved de mest forurensede

skipsverftslokalitetene i Norge. Om lag 100 skipsverftlokaliteter i Norge ble, basert på en vurdering av forurensningspotensialet og eksisterende data om nivåer av miljøgifter i bunnen, trukket fram for videre oppfølging av forurensningsmyndighetene. Fredrikstad Mekaniske Verksted (FMV) er på denne listen over prioriterte skipsverft.

FMV-området på Kråkerøy i Fredrikstad kommune har vært verksted og skipsverft siden 1870, og på FMV Vest 1 (figur 1) skal det nå bygges ny videregående skole, idrettshall og ishall. I tillegg skal det anlegges en park inntil skole- og idrettsområdet mot vest (Sagparken). Tiltaksområdet er på ca. 40 mål. Før byggearbeidene kan starte, må det ryddes opp i forurenset grunn.

Figur 1. Lokalisering av FMV Vest 1, med gbnr. 423/204, 423/205 og 423/206. Bildene er hentet fra COWI sin tiltaksplan av 05.05.2021.

Søknad

Undersøkelse av området

Området skal ha arealbruk «boligområder», og grunnundersøkelsen har vist konsentrasjoner som er høyere enn det som er akseptabelt for denne arealbruken. Standard akseptkriterier for forurenset grunn for arealformålene som er planlagt i dette området er tilstandsklasse 2 i toppjord (0–1 meter) og tilstandsklasse 3 i dypereliggende jordlag (> 1 meter). Det er vurdert at det må fjernes i overkant av 15 000 til 20 000 m³ faste masser med utgangspunkt i graveplanen. Miljøtekniske grunnundersøkelser viser at de undersøkte delområdene innenfor tiltaksområdet er forurenset av arsen, kadmium, krom, nikkel, bly, sink, benzo[a]pyren og PAH16 i tilstandsklasse 3–5. Årsaken til forurensningen er tidligere mekanisk industri og skipsverftvirksomhet.

Utgraving av masser

Utbyggingen medfører inngrep i tidligere oppfylte områder og utfyllinger flere steder innenfor tiltaksområdet, noe som vil forstyrre massene og medføre frigivelse av metaller og organiske mikroforurensninger til den finpartikulære massefraksjonen og grunnvann. I den sammenheng anbefaler miljørådgiver å ta ut alle masser i tilstandsklasse 3 og 4 av fremtidig toppjord. Tiltaksplanen legger opp til at masser i tilstandsklasse 5 og høyere graves ut i hele sjiktet, og leveres til godkjent deponi på bil med tette karmer. Det er planlagt at masser i tilstandsklasse 4 med > 1 meters overdekning blir liggende igjen under bygninger, og at masser i tilstandsklasse 4 på ubebygde områder fjernes i hele sjiktet.

Utfylling av masser

Tiltakshaver har som mål å fylle ut området med masser fri for forurensing for å heve terrenget til kote +2,5 meter. Når de planlagte tiltakene er gjennomført, vil hovedandelen av de 40 målene være dekket med tette flater med unntak av grøntstrukturer og parkanlegg, hvor man ser for seg lokaltopografiske forhøyninger og forsenkninger. Dette vil kunne medføre at masser i tilstandsklasse

3 og 4 blir liggende grunnere enn 1 meter i disse delområdene. I tiltaksplanen er det beskrevet at disse må håndteres ved å grave dem ut eller dekke over med > 1 meter masser fri for forurensning.

Håndtering av forurenset overvann og gropvann
Tiltaksplanen beskriver at gropvann og forurenset lokalt grunnvann ikke kan slippes ut i elva eller på kommunalt nett uten nærmere avtale med Fredrikstad kommune. De skriver at det er entreprenørens ansvar å sørge for at det foreligger tillatelse fra vann- og avløpsetaten i Fredrikstad kommune om påslipp til det lokale VA-nettet, samt å sørge for at et egnet renseanlegg er på plass før eventuell utpumping av overvann fra byggegroper/anleggsområde innenfor tiltaksområdet iverksettes. Dersom vannet slippes til VA-nett, beskrives det at partikler fra gropvannet må fjernes (STS = < 50 mg/l), gjerne via en sedimentasjonscontainer.

Høring

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus har sendt søknaden på høring i tidsperioden 11.02.2025–07.03.2025. Søknaden er også lagt ut på Statsforvalteren sine nettsider.

Vi har mottatt to høringsuttalelser. Nedenfor gjengis en oppsummering av høringsuttalelsene og Værste Utvikling AS sine kommentarer til disse.

Miljøstiftelsen Elv og Hav skriver at alle tiltak som kan forhindre ytterligere spredning av miljøgifter til omgivelsene må vurderes grundig. Forurenset jord og masser representerer en alvorlig miljøtrussel dersom de ikke håndteres korrekt. De ser positivt på at masser i tilstandsklasse 5 fjernes fullstendig og transporteres til godkjent deponi. For masser i tilstandsklasse 4 ber de om en vurdering av alternative løsninger, slik at disse i minst mulig grad blir liggende igjen, spesielt i områder med fare for erosjon eller utlekking.

De understreker viktigheten av at forurenset vann ikke ledes ut i elven uten tilstrekkelig rensing. Det bør etableres kontinuerlig overvåking av vannkvaliteten i byggeperioden, med krav om strakstiltak dersom forhøyede verdier av miljøgifter oppdages. Bruken av sedimentasjonscontainere bør suppleres med ytterligere rensetiltak for å sikre at utslipp overholder strenge miljøkrav. Miljøstiftelsen oppfordrer til en grundig vurdering av hvordan prosjektet vil påvirke den lokale økologien, inkludert eventuelle langtidsvirkninger på fiskebestander og annen akvatisk fauna. De skriver at det et bør innføres en beredskapsplan for akutte forurensningsutslipp som kan påvirke elva. Elv og Hav er en del av beredskapen sammen med IUA Østfold.

Værste Utvikling AS svarer at masser i klasse 4 kun blir liggende under bygninger, dypt under bakken. Dette er vurdert som trygt og akseptabelt av kommunen og støttet av risikovurderinger fra COWI og Multiconsult. Værste beskriver tiltak som tette lastekasser, fukting, og spylestasjon for å hindre forurensning fra transport av massene. Det er forutsatt rensing av anleggsvann med sedimentasjonscontainer og oljeutskiller, samt satt krav til at suspendert stoff skal være < 50 mg/l. I tillegg skal det avtales påslipp/utslipp med Fredrikstad kommune. Det er ikke beskrevet overvåking av vannkvaliteten i tiltaksplanen, men Værste foreslår overvåking av turbiditet og bruk av optiske sensorer.

I tillegg til sedimentasjonscontainere skal oljeutskillere brukes som rensetiltak. Hvis kravet til suspendert stoff ikke overholdes i utslippsvannet, må tiltak vurderes. Sedimentasjonscontaineren kan da utvides med ytterligere rensetrinn. Dette vil i første omgang sannsynligvis være tilsetting av et flokkuleringsmiddel (kjemisk tilsetting) for å forbedre partikkelutfellingen.

Væreste viser til en konsekvensutredning for naturmangfold, men fisk og akvatisk fauna er ikke vurdert da tiltaket ikke berører elva direkte. Tiltaksplanen beskriver prosedyrer for akutt forurensningsberedskap. Den utførende entreprenøren skal innarbeide disse prosedyrene i sine egne beredskapsplaner.

Østfold fylkeskommune skriver tiltaket er uproblematisk med henhold til kulturarv. Fylkeskommunen minner om at vannforskriften, miljøtilstand og miljømål skal benyttes for berørte vannforekomster. Det må gjennomføres avbøtende tiltak for å unngå at forurenset overvann og gropvann fører til en forringelse av vannforekomstens kjemiske og økologiske tilstand.

Værste Utvikling AS svarer at avbøtende tiltak for å unngå spredning av forurensning og forringelse av vannforekomstens kjemiske og økologiske forhold er beskrevet i tiltaksplanen, blant annet er det sagt at «Dette fordrer at det blir satt opp ett eller flere mobile sedimentasjonsanlegg med oljeutskiller for anleggsvann». Videre sies det at «Gropvann og forurenset lokalt grunnvann kan ikke slippes ut i elva eller på kommunalt nett uten nærmere avtale med Fredrikstad kommune». Det er også foreslått en begrensning i suspendert stoff i anleggsvann som slippes ut på < 50 mg/l SS. Tiltaksplanen legger også føringer for entreprenørenes beredskap for akutt forurensning, blant annet skal tiltakshaver i samarbeid med graveentreprenør, sørge for å ha en nødvendig beredskap for å kunne oppdage, stanse, fjerne og/eller begrense virkningen av akutt forurensning. Beredskap vil for dette tiltaket inkludere tilgang på Zugol bark granulat, lensepumper, fellingskjemikalier og sedimentasjonsbasseng i form av en eller flere 20 m^3 kontainer med flere kamre før overløp og en oljeutskiller.

Fredrikstad kommune ved Miljø og landbruk uttaler at kommunen ikke er kjent med lokale forhold av betydning som ikke er belyst i godkjenning av tiltaksplan for graving i forurenset grunn for samme område datert 25.06.2021. Kommunen anbefaler at tiltaksplanen godkjennes.

Værste Utvikling AS har ingen kommentar til dette.

Statsforvalterens vurdering

Generelt

Opprydding i forurenset grunn kan medføre fare for forurensning, og tiltaket krever derfor en tillatelse. Når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse skal gis og fastsetter vilkårene etter forurensningsloven § 16, skal det legges vekt på forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Disse rettsprinsippene omfatter vurderinger i henhold til kunnskapsgrunnlaget, føre-var-prinsippet, samlet belastning, miljøforsvarlige teknikker og at kostnader bæres av tiltakshaver.

Der tiltaksplanen strider med vilkårene vi har satt, er det våre vilkår som gjelder.

Forurensningssituasjonen på området

Grunnundersøkelsen har vist konsentrasjoner som er høyere enn det som er akseptabelt for den aktuelle arealbruken (boligområder) i 55 prøvepunkter. Det er funnet bly, sink, arsen, kobber kvikksølv, benzo[a]pyren, PAH16 og alifater i tilstandsklasse 3, 4 og 5.

I henhold til veileder for forurenset grunn (TA-2553/2009) aksepteres tilstandsklasse 2 eller lavere i toppjord for arealbruk «boligbebyggelse», det vil si park, skole og idrettshall. Under 1 m dyp aksepteres tilstandsklasse 3 eller lavere, mens tilstandsklasse 4 kun kan aksepteres etter en risikovurdering. Masser med miljøgiftkonsentrasjoner med tilstandsklasse 4 eller over skal normalt ikke ligge igjen i grunnen. I tillatelsen stiller vi krav til at TA-2553/2009 skal følges. Geoteknikk har sendt inn risikovurdering for å kunne la masser i tilstandsklasse 4 ligge igjen i dypereliggende jord (brev av 11.06.2026), og denne konkluderer med at det er forsvarlig å la masser i tilstandsklasse 4 ligge igjen i dypereliggende jord under forutsetning at toppjord bringes til tilstandsklasse 1-2 og at masser med tilstandsklasse 5 eller over skal fjernes. Vi tillater derfor at masser opp til tilstandsklasse 4 kan ligge igjen i dypereliggende jord. I tillatelsen stiller vi ellers krav til at TA-2553/2009 skal følges.

I tillatelsen stiller vi blant annet krav om at oppgraving og lagring av forurensede masser ikke skal føre til at forurensning spres og at alle forurensede masser skal leveres til et godkjent deponi. Eventuell mellomlagring av forurenset jord skal foregå innenfor tiltaksområdet, og på en slik måte at forurensningen ikke spres. Vi mener at disse vilkårene gir tilstrekkelig sikring mot at de forurensede massene fra området spres til Vesterelva eller omkringliggende miljø.

Det er påvist et område med avfallsfylling på området. Det stilles krav til at alt avfall skal graves opp og leveres til godkjent mottak. Dette står også i tiltaksplanen.

Vi har stilt vilkår til behandlingen av anleggsvann i tillatelsen. En stor andel av forurensningen som er funnet i grunnen binder seg til partikler. Det er derfor stilt strenge vilkår til innhold av suspendert stoff for å sikre at forurensningen som er bundet til partiklene blir renset før utslipp. Det er også stilt utslippsgrenser til olje, pH og det skal måles på turbiditet, metaller, PAH16, PCB7, benzo[a]pyren og BTEX-benzen. Ved fastsettelse av grenseverdi for suspendert stoff har Statsforvalteren satt krav om at utslippet ikke skal overskride 50 mg/l midlet over en uke. Tiltakshaver skal sette akseptkriterium for turbiditet med bakgrunn i grenseverdien for suspendert stoff. Dersom turbiditeten overstiger akseptkriterium må utslippet stanses, årsaksforholdene avklares og nødvendige avbøtende tiltak gjennomføres.

Ettersom andre forurensninger (metaller og miljøgifter) i stor grad er partikkelbundet, har ikke Statsforvalteren på dette tidspunktet fastsatt grenseverdier for disse komponentene. Vi vurderer at grenseverdien for suspendert stoff vil være tilstrekkelig for å sikre at det ikke skjer skadelige utslipp. Det er likevel satt krav om at det skal gjennomføres målinger på øvrige komponenter og dersom det gjennom ukeblandprøver skulle avdekkes høye konsentrasjoner må Statsforvalteren varsles så vi kan vurdere om det er behov for å sette nærmere krav knyttet til rensing.

Vurdering av påvirkning på naturmiljø

Vi har vurdert tiltakene opp mot prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12. Naturmangfoldloven § 8 stiller krav om at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Ved vurderingen av § 8 er det sentrale å finne ut *hvilket naturmangfold* som kan påvirkes av beslutningen, *hvilken tilstand dette naturmangfoldet har* og *hvilke effekter* beslutningen vil ha på naturmangfoldet. Vurderingen av disse tre spørsmålene utgjør til sammen kunnskapsgrunnlaget. Vi har brukt informasjon fra kartverktøyet Naturbase i tillegg til informasjon fra tiltaksplanen og høringsinnspillene for å undersøke hvilke arter og naturtyper som finnes i området der forurensingen skal ryddes opp.

I Miljødirektoratets database https://kart.naturbase.no/ er det ikke registrert noen utvalgte naturtyper innenfor tiltaksområdet. Det er derimot registrert funn av flere arter av særlig stor forvaltningsinteresse på land, blant annet erteblomsten vedbeinurt, sommerfuglarten karmspinner, tyrkerdue, alm og sivhauk.

Formålet med § 10 er å se virkningen av det konkrete tiltaket i sammenheng med andre effekter på det samme naturmangfoldet. Da får man sumvirkningen eller den samlede belastningen på naturmangfoldet. På bakgrunn av kjennskap til andre påvirkninger på naturmiljøet og på naturmangfoldet, vurderer vi at tiltaket bør gjennomføres. Naturmangfoldloven § 9 om føre-var-prinsippet er vektlagt at naturmiljøet vil få det bedre dersom de forurensede sedimentene fjernes.

Statsforvalteren minner om at det er tiltakshaver som skal dekke kostnadene ved å unngå og begrense skade på naturmangfoldet, jf. § 11 i naturmangfoldloven. Tiltakshaver er også pliktig å benytte miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, jf. § 12 i naturmangfoldloven.

I lys av dette er det vår vurdering at tiltaket samlet sett og i det lange løp vil være positivt for naturmangfoldet i området fordi det blir ryddet opp i forurenset grunn.

Vurdering av påvirkning på vannmiljø
Vann fra tiltaksområdet vil drenere til *Vesterelva* (ID: 002-4854-R) som er registrert med dårlig økologisk og udefinert kjemisk tilstand i fagdatabasen Vann-Nett. Miljømålet for området er god økologisk og kjemisk tilstand, og dette skal nås mellom 2022 og 2027. På denne bakgrunnen må det utvises varsomhet med å tillate utslipp/påvirkninger som kan redusere miljøtilstanden, eller gjøre det vanskeligere å nå miljømålet.

I tillatelsen stiller vi krav om at anleggsvann i gravegrop med forurensede masser skal renses før påslipp til kommunalt avløpsnett eller leveres i tett tank til godkjent mottak. Det skal også tas prøver av anleggsvannet. Vi har stilt grenseverdier for suspendert stoff, pH og olje, og satt krav om måling av turbiditet, metallkonsentrasjoner og innhold av PCB, BTEX-benzen og PAH_{16}. Dersom det er oljefilm på vannoverflaten, må vannet ledes via en oljeutskiller og til sedimenteringsanlegg før påslipp. Tiltaksområdet er et godt stykke unna vannforekomsten og vi vurderer at dette, i tillegg til fastsatte vilkår vi har satt i tillatelsen, vil forsikre at vannforekomsten ikke forringes og at tiltaket derfor ikke vil være til hinder for at miljømålet om god tilstand nås.

I henhold til naturmangfoldloven §§ 8 og 9 anser vi at kunnskapsgrunnlaget er godt nok til å fatte vedtak i saken, og at de negative konsekvensene for miljøet veies opp av de positive effektene det vil ha å rydde opp i den forurensede grunnen. I henhold til naturmangfoldloven § 11 skal tiltakshaver dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter. Dette prinsippet er fulgt ved at det er tiltakshaver som skal finansiere oppryddingen. For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det, i henhold til § 12 i naturmangfoldloven, tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater. Vi mener at dette prinsippet er oppfylt gjennom vilkårene vi har satt til tiltaket.

Statsforvalteren vurderer at vi har tilstrekkelig kunnskap om naturmangfoldet til å fatte vedtak om tillatelse. Gravearbeidene vil føre til fjerning av forurensning, og er også planlagt i begrenset tid. Vi anser at fastsatte vilkår vil sikre at naturmangfoldet ikke vil forringes utover det som er absolutt nødvendig for å gjennomføre byggeprosjektet.

Forhold etter plan- og bygningsloven

Kommuneplanens arealdel har bestemmelser som fastsetter at FMV 1 skal brukes til idrettsanlegg og skole med tilhørende anlegg. Bystyret vedtok 12. september detaljreguleringen for det tidligere verftsområdet FMV Vest. I medhold av plan- og bygningsloven § 12-12 godkjennes det framlagte forslaget til reguleringsplan for FMV1 arena og skole, nasjonal arealplanID 3004 1172, plankart datert 26.10.22, sist revidert 31.05.23, med tilhørende planbestemmelser datert 02.11.22, sist revidert 30.05.23.

Konklusjon

Vi gir tillatelse til gjennomføring av gravearbeider i forurenset grunn på gbnr. 423/204, 423/205 og 423/206 i Fredrikstad kommune på bestemte vilkår. Vi mener at det er miljømessig forsvarlig at gravearbeidene gjennomføres så lenge tiltakshaver utfører arbeidene i henhold til vilkårene og tilsendt tiltaksplan.

Vedtak

Med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf. § 16 gir Statsforvalteren tillatelse til graving i forurenset grunn på gbnr. 423/204, 423/205 og 423/206 i Fredrikstad kommune på bestemte vilkår.

Statsforvalteren har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis, og ved fastsetting av vilkårene, lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre.

Vi kan endre denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor sendes oss i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade og ulempe eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.

Klage

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram, eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Statsforvalteren.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages.

Varsel om gebyr

Søker skal betale gebyr for vår behandling av søknaden, jf. forurensningsforskriften § 39-3. Vi varsler med dette at vi ut fra medgått saksbehandlingstid har plassert saken i gebyrsats 6, jf. forurensningsforskriften § 39–4. Saksbehandlingsgebyret i sats 5 er i år på kr 91 400.

Dersom dere har kommentarer til varselet om fastsettelse av gebyrsats, må dere sende dette til oss innen 2 uker etter at dette brevet er mottatt, jf. forvaltningsloven § 16. Etter to uker vedtar vi gebyret.

Med hilsen

Hilde Sundt Skålevåg
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Susanne Brix Røed
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Værste Utvikling AS v/ Sigbjørn Moe			
COWI v/ Bjørnar Liland Skjelvan			
FREDRIKSTAD KOMMUNE	Postboks 1405	1602	FREDRIKSTAD
JOTNE FMV VEST 1 AS	Postboks 6629 Etterstad	0607	OSLO

Statsforvalteren
i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Tillatelse etter forurensningsloven til graving i forurenset grunn – FMV Vest 1 – Fredrikstad kommune

Tillatelsen er gitt i medhold av lov av 13. mars 1981 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 11 jf. § 16. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad og under saksbehandlingen.

Hvis tiltakshaver ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra virksomheten og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må tiltakshaver i god tid søke om endring av tillatelsen. Tiltakshaver bør først kontakte forurensningsmyndigheten for å avklare behovet for slik endring.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal bedriften sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at forurensningsmyndigheten kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Tillatelsen gjelder fra dags dato og frem til tiltaket er gjennomført.

Bedriftsdata:

Tiltakshaver: FREDRIKSTAD KOMMUNE KOMMUNEOMRÅDE TEKNISK
Tiltakshavers adresse: Tomteveien 30, 1618 Fredrikstad
Org. nummer: 977108411
NACE-kode og bransje: 84.130 - Offentlig administrasjon tilknyttet næringsvirksomhet og arbeidsmarked

Forurensningsmyndighetens referanser

Tillatelsesnummer: 2025.0189.T		
Tillatelse første gang gitt: 16.06.2025	**Tillatelse sist revidert i medhold av fl § 18 tredje ledd:**	**Tillatelse sist endret:** 05.10.2026
Andreas Røed fagleder		Susanne Brix Røed seniorrådgiver

Endringslogg

Endrings-nummer	Endringer av	saksbeh. og saksnr.	Beskrivelse av endring
1.	16.06.2025	SUBRO, 2022/16058	Tillatelse gitt.
2.	05.10.2026	SUBRO, 2022/16058	Endret tiltakshaver og utslippspunkt for anleggsvann.

Innholdsfortegnelse

Endringslogg 1
1 Tillatelsens ramme 4
2 Generelle vilkår 4
2.1 Utslippsbegrensninger 4
2.2 Plikt til å overholde grenseverdier 4
2.3 Plikt til å redusere forurensning 4
2.4 Tiltaksplikt ved økt forurensningsfare 4
2.5 Gjennomføring av tiltak 5
2.6 Sikring av tiltaksområdet 5
2.7 Varsling om tiltaksgjennomføring 5
2.8 Ansvar for overholdelse av vilkår i tillatelsen 5
2.9 Endring av vilkår 5
2.10 Plikt til forebyggende vedlikehold 5
2.11 Internkontroll 5
2.12 Hensyn til friluftsliv og naturmiljø 6
2.13 Tilsyn 6
3 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning 6
3.1 Miljørisikoanalyse 6
3.2 Forebyggende tiltak 6
3.3 Avvikshåndtering 6
3.4 Etablering av beredskap 6
3.5 Varsling av akutt forurensning 7
4 Utslipp av anleggsvann 7
4.1 Generelt 7
4.2 Håndtering av vann i gravegrop og grenseverdier for utslipp 7
4.3 Renseanlegg 8
5 Tiltaksgjennomføring 9
5.1 Sikring av tiltaksområdet 9
5.2 Gjennomføring av gravearbeider 9
5.3 Mellomlagring av forurenset jord 9
6 Kontroll og overvåking 10
6.1 Kontroll- og overvåkingsprogram 10
6.2 Gjennomføring av målinger 10
6.3 Måleprogram 10
6.4 Kvalitetssikring av målinger 11

7 Håndtering av avfall 11
7.1 Generelle krav 11
7.2 Håndtering av farlig avfall 12
8 Støy 12
9 Rapportering 12

1 Tillatelsens ramme

Tillatelsen gjelder graving og opprydding i forurenset grunn i forbindelse med bygging på Fredrikstad Mekaniske Verksted, FMV Vest, gbnr. 423/204, 423/205 og 423/206 i Fredrikstad kommune.

Fredrikstad kommune, heretter kalt tiltakshaver, er ansvarlig for at vilkårene i tillatelsen overholdes.

2 Generelle vilkår

2.1 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra tiltaket som er antatt å ha størst miljømessig betydning er regulert gjennom at det er satt spesifikke krav i denne tillatelsen. I tillegg gjelder utslipp av stoffer på prioriteringslisten. Disse stoffene er blant de mest helse – og miljøfarlige stoffene som er i bruk. Utslipp av disse stoffene er bare tillatt hvis utslippene er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning. Tiltakshaver skal være spesielt oppmerksom på eventuell fare for utslipp av stoffer på prioriteringslisten (vedlegg 1).

2.2 Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som er vanlig for den aktuelle type virksomhet i en slik grad at det kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusere forurensning

Selv om tiltakshaver overholder kravene i forurensningsregelverket, skal tiltakshaver arbeide kontinuerlig for å hindre at forurensning oppstår eller øker, og for å begrense forurensning som finner sted. Dette omfatter også stoffer som ikke framgår av vilkår 2.1. For å unngå og/eller begrense forurensning og avfallsproblemer skal tiltakshaver ta utgangspunkt i den teknologien som ut fra en samlet vurdering av nåværende og fremtidig bruk av miljøet og av økonomiske forhold gir de beste resultatene, jf. forurensningsloven § 2.

2.4 Tiltaksplikt ved økt forurensningsfare

Dersom det oppstår fare for økt forurensning, plikter tiltakshaver så langt det er mulig uten urimelige kostnader å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Tiltakshaver skal så snart som mulig informere forurensningsmyndigheten om forhold som kan føre til vesentlig økt forurensning eller forurensningsfare. Akutt forurensning skal varsles iht. pkt. 3.5.

2.5 Gjennomføring av tiltak

Tiltaket skal gjennomføres i henhold til gjeldende regelverk, vilkårene i denne tillatelsen og i samsvar med utarbeidet tiltaksplan for området. Der det er motstrid mellom tiltaksplanen og vilkårene i denne tillatelsen, er det vilkårene som gjelder.

2.6 Sikring av tiltaksområdet

De deler av tiltaksområdet hvor det aktivt utføres arbeid på land, skal holdes avsperret og ikke være tilgjengelig for allmennheten.

2.7 Varsling om tiltaksgjennomføring

Tiltakshaver skal varsle Statsforvalteren senest 1 uke før tiltaket settes i gang og når tiltaket er avsluttet.

2.8 Ansvar for overholdelse av vilkår i tillatelsen

Tiltakshaver er ansvarlig for at vilkårene i tillatelsen blir overholdt, og plikter å orientere vedkommende som skal gjennomføre tiltakene om de vilkår som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidet.

2.9 Endring av vilkår

Statsforvalteren kan oppheve eller endre vilkårene i tillatelsen, sette nye vilkår, og om nødvendig kalle tillatelsen tilbake, dersom vilkår gitt etter forurensningsloven § 18 er til stede. Statsforvalteren har på samme grunnlag rett til, på ethvert tidspunkt, å stoppe arbeidene.

2.10 Plikt til forebyggende vedlikehold

Tiltakshaver skal sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal kunne dokumenteres.

2.11 Internkontroll

Tiltakshaver plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette[1]. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at utøvende entreprenør overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrolloven og relevante forskrifter til disse lovene. Tiltakshaver plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Tiltakshaver plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Plikt til å gjennomføre risikoanalyse med hensyn til *akutt* forurensning følger av vilkår 3.5.

[1] Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996 nr. 1127

2.12 Hensyn til friluftsliv og naturmiljø

Ved gjennomføring av tiltaket må tiltakshaver tilpasse arbeidet og ta hensyn til friluftsliv og naturmiljø i området.

2.13 Tilsyn

Tiltakshaver plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

3 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

3.1 Miljørisikoanalyse

Tiltakshaver skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet, og vurdere resultatene opp mot akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved tiltaket som kan medføre forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader.

Tiltakshaver skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

3.2 Forebyggende tiltak

Med utgangspunkt i miljørisikoanalysen skal tiltakshaver iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Tiltakshaver skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

3.3 Avvikshåndtering

Avvik (brudd på forurensningsregelverket) som er av en viss alvorlighet og/eller som er stadig gjentagende, skal avvikshåndteres. Dette inkluderer årsakene til at avvikene har skjedd, vurderinger og iverksetting av strakstiltak for å rette avvikene, og vurderinger og iverksetting av avbøtende tiltak for å hindre at lignende avvik skal skje på nytt. Avvikshåndteringen skal dokumenteres skriftlig.

3.4 Etablering av beredskap

Tiltakshaver skal, på bakgrunn av miljørisikoanalysen og de iverksatte risikoreduserende tiltakene, etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som tiltaket til enhver tid representerer. Beredskapsplikten inkluderer også utstyr og kompetanse til å fjerne og begrense virkningen av en eventuell forurensning.

3.5 Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift[2]. Tiltakshaver skal også så snart som mulig underrette Statsforvalteren i slike tilfeller (sfospost@statsforvalteren.no). Kystverket er rette myndighet for akutt forurensning, og skal kontaktes på følgende telefonnummer: 33 03 48 00, eller e-post: vakt@kystverket.no.

4 Utslipp av anleggsvann

4.1 Generelt

Alt vann som er påvirket av anleggsaktiviteten er anleggsvann. Anleggsvann som kan føre til forurensning av vann eller grunn skal samles opp og renses. Alle grenseverdier for utslipp skal overholdes for alt utslippsvann i hele anleggsperioden. Vi tillater at renset anleggsvann pumpes til Vesterelva, eller at vann slipper på kommunalt nett. Det er ikke tillatt forurensende utslipp til andre utslippspunkter enn det som er beskrevet i denne tillatelsen.

Tiltakshaver skal etablere tilstrekkelige renseløsninger og avbøtende tiltak for å redusere utslipp av partikler, partikkelbunden forurensning, olje og miljøgifter mest mulig slik at det ikke fører til skade eller ulempe for miljøet.

Tiltakshaver skal minimere mengden utslippsvann ved å gjennomføre avskjærende tiltak for å redusere tilrenning av overvann og grunnvann til anleggsområdet. Det skal også gjennomføres tiltak for å redusere erosjon.

Renseanlegg skal etableres basert på best tilgjengelig fagkunnskap og teknikk og dimensjoneres slik at tiltakshaver kan ta hånd om vannmengdene som blir tilført med tilstrekkelig renseeffekt.

Det skal etableres skriftlige driftsrutiner som gjelder for renseanlegg og andre renseløsninger.

Tiltakshaver skal etablere effektive renseinnretninger og avbøtende tiltak for å redusere utslipp av partikler, partikkelbundet forurensning og olje i vann fra byggeområdet. Beste tilgjengelige teknikk skal benyttes ved etablering av renseanlegg og avbøtende tiltak, og ved senere utskifting/endringer av utstyr så langt dette er rimelig.

Tiltakshaver skal ha dokumenterte rutiner for drift og vedlikehold av renseinnretninger og en dokumentert oversikt over avbøtende tiltak.

4.2 Håndtering av vann i gravegrop og grenseverdier for utslipp

Tiltakshaver skal gjennomføre tiltak for å minimere tilstrømming av overflatevann til gravegrop. Alt vann som har vært i kontakt med forurensede masser skal prøvetas for parameterne oppført i tabell 1. Utslipp av vann skal tilfredsstille grenseverdiene i tabell 1. Dersom det er oljefilm på vannoverflaten, skal vannet ledes via en oljeutskiller før utslipp.

[2] Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

Følgende utslippsgrenser og prøvetakingsmetoder gjelder for forurenset vann:

Tabell 1. Utslippsgrense og prøvetakingsmetode for suspendert stoff, olje, pH og turbiditet.

Utslippskomponent	Utslippsgrense	Prøvetaking
Suspendert stoff (SS)	50 mg/l	Ukeblandprøver
Olje	5 mg/l	stikkprøver
pH	6,0-9,0	kontinuerlig
Turbiditet	-	kontinuerlig

Det skal settes akseptkriterium for turbiditet i kontinuerlige målinger på utslippsvann med bakgrunn i grenseverdien for suspendert stoff. Dersom turbiditeten overstiger akseptkriterium for utslippspunktet, skal utslippet stanses, årsaksforholdene avklares og nødvendige avbøtende tiltak gjennomføres. Det samme gjelder grenseverdier for pH. Eventuelle stopp i arbeidene som følge av overskridelser skal loggføres.

Det skal utføres prøvetaking i form av ukeblandprøver på relevante miljøgifter og metaller på utslippsvann som slippes fra byggeområdene. Følgende forbindelser skal som et minimum inngå:

- Bly (Pb)
- Arsen (As)
- Kadmium (Cd)
- Nikkel (Nikkel)
- Kvikksølv (Hg)
- Kobber (Cu)
- Zink (Zn)
- Krom total (Cr), Krom VI og krom III
- PAH-16
- PCB7
- Benzo[a]pyren
- BTEX-benzen

Målingene skal leveres i sluttrapporten i henhold til vilkår 9. Oppdages det unormale verdier av disse forbindelsene skal dette avvikshåndteres og Statsforvalteren skal kontaktes. Statsforvalteren vil kunne sette konkrete grenseverdier for parameterne over dersom gjennomførte målinger skulle avdekke behov for dette.

4.3 Renseanlegg

Renseanlegg for forurenset vann skal driftes på best mulig måte og være dimensjonert for de faktiske vannmengdene som kan oppstå på anlegget. Kapasitet og renseeffekt skal

dokumenteres. Det skal så langt som mulig hindres at det oppstår unormale driftsforhold. Renseanlegget skal være utformet på en slik måte at det tåler perioder med intens nedbør.

Renseanlegget for forurenset vann skal vedlikeholdes jevnlig for å sikre optimal drift.

5 Tiltaksgjennomføring

5.1 Sikring av tiltaksområdet

De deler av tiltaksområdet hvor det aktivt utføres arbeid, skal holdes avsperret og ikke være tilgjengelig for allmennheten.

5.2 Gjennomføring av gravearbeider

Oppgraving av forurensede masser skal ikke føre til at forurensning spres. Forurensede masser skal holdes adskilt fra ikke-forurensede masser, og masser med ulik forurensningsgrad skal ikke blandes under gravearbeid, lagring eller frakt.

For områder med arealbruk «boligområder» skal det være tilstandsklasse 1 eller 2 i toppjord (0-1 meter), mens tilstandsklasse 3 eller 4 kan ligge i dypereliggende jordlag (over 1 meter).

For andre deler av tiltaket viser vi til Miljødirektoratets veileder TA-2553/2009 «Tilstandsklasser for forurenset grunn», og legger til grunn at grenseverdiene i denne overholdes.

Dersom det avdekkes forurensning ut over det som er påvist i utarbeidet tiltaksplan, skal resultatene oversendes Statsforvalteren sammen med vurdering av behov for avbøtende tiltak utover de som inngår i tiltaksplanen.

Alle forurensede masser som fjernes fra tiltaksområdet skal leveres til et godkjent behandlingsanlegg eller deponi med tillatelse etter forurensningsloven.

Ikke-forurensede jord- og steinmasser kan ikke disponeres fritt utenfor tiltaksområdet ettersom det anses som næringsavfall. Næringsavfall skal leveres til godkjent avfallsmottak eller nyttiggjøres, jf. forurensningsloven § 32. Tiltakshaver har ansvaret for at disponeringen av de ikke-forurensede jord- og steinmassene er i tråd med gjeldende regelverk, som plan- og bygningsloven og forurensningsloven.

Tiltakshaver skal gjennomføre nødvendige tiltak for å hindre at tiltaket medfører spredning og etablering av uønskede fremmede arter.

Personell med dokumentert miljøkompetanse skal følge opp prosjektet jevnlig for å sikre forsvarlig håndtering av forurenset grunn og skal delta på oppstartsmøte hvor tiltaksplanen og denne tillatelsen skal gjennomgås med graveentreprenør.

5.3 Mellomlagring av forurenset jord

Eventuell mellomlagring av forurenset jord skal foregå innenfor tiltaksområdet, og på en slik måte at forurensningen ikke spres. Masser med ulik tilstandsklasse og disponeringsløsning skal

ikke blandes. Forurensede masser i tilstandsklasse 5 skal transporteres direkte til godkjent behandlingsanlegg. Mellomlagring av masser med forurensning i tilstandsklasse 3 og 4 skal foregå på fast, ugjennomtrengelig dekke.

Lagrede forurensede masser skal tildekkes ved nedbør.

6 Kontroll og overvåking

6.1 Kontroll- og overvåkingsprogram

Tiltakshaver plikter systematisk å kartlegge sine utslipp til vann, grunn og luft med en oversikt over utslippsstrømmer, volum og innhold. Dette gjelder både diffuse utslipp og punktutslipp. Tiltakshaver skal legge denne kartleggingen til grunn for utarbeidelsen av måleprogram.

6.2 Gjennomføring av målinger

Tiltakshaver skal kontrollere og dokumentere eventuelle utslipp til vann ved å gjennomføre målinger.

Målinger består av volumstrømmåling, prøvetaking, analyse og beregning. Dersom målinger avdekker stoffer i konsentrasjoner som kan være av miljømessig betydning skal det iverksettes avbøtende tiltak.

Målinger skal utføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp og skal som et minimum omfatte:

- Bly (Pb)
- Arsen (As)
- Kadmium (Cd)
- Nikkel (Nikkel)
- Kvikksølv (Hg)
- Kobber (Cu)
- Sink (Zn)
- Krom total (Cr), Krom VI og krom III
- PAH-16
- Benzo(a)pyre
- PCB7
- BTEX-bensen

På bakgrunn av en gjennomført miljørisikovurdering skal tiltakshaver vurdere å ta prøver og gjennomføre målinger av andre komponenter som kan ha miljømessig betydning.

6.3 Måleprogram

Tiltakshaver skal ha et måleprogram som inngår i tiltakshavers dokumenterte internkontroll. Programmet skal utarbeides på bakgrunn av kravene i tillatelsen.

Måleprogrammet skal være utarbeidet før oppstart av anleggsarbeidene.

I programmet skal tiltakshaver redegjøre for de kartlagte utslippene, gjennomføringen av utslippskontrollen og kvalitetssikring av målingene.

Måleprogrammet skal beskrive både prøvetaking, analyse og/eller beregning, herunder:

- Analysekomponenter
- prøvetakings- og analysemetode
- alle prøvepunkter angitt på kart
- valg av måleperioder/ - tidspunkt som gir representative prøver
- beregningsmodeller og utslippsfaktorer som benyttes
- beregning av usikkerhet i målingene for de parameterne som er regulert gjennom vilkår
- måleutstyr som benyttes til målinger, samt frekvens for måleutstyrskontroll og kalibrering

Måleprogrammet skal holdes oppdatert.

6.4 Kvalitetssikring av målinger

Tiltakshaver er ansvarlig for at metoder og utførelse er forsvarlig kvalitetssikret, blant annet ved å:

- Utføre målingene etter Norsk standard. Dersom det ikke finnes, kan internasjonal eller utenlandsk standard benyttes. Statsforvalteren kan etter søknad akseptere at annen metode blir brukt, dersom tiltakshaver kan dokumentere at den er mer formålstjenlig. Tiltakshaver må i tilfelle dokumentere at særlige hensyn foreligger og at den valgte metoden gir representative tall for virksomhetens faktiske utslipp.
- Bruke akkrediterte laboratorier/tjenester når prøvetaking og analyse utføres av eksterne.
- Kvalitetssikre egne analyser ved å delta i ringtester.
- Kvalitetssikre egne målinger jevnlig ved verifisering av uavhengig tredjepart.
- Jevnlig gjennomføre kontroll og kalibrering av måleutstyr for å redusere usikkerheten ved målingene.

7 Håndtering av avfall

7.1 Generelle krav

Tiltakshaver plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av anleggsarbeidene. Særlig skal innholdet av skadelige stoffer i avfallet søkes begrenset mest mulig.

Tiltakshaver plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften[3].

Området med avfallsfylling på området skal graves opp og massene skal leveres til godkjent mottak.

[3] 3 Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) av 01.06.2004, nr. 930

7.2 Håndtering av farlig avfall

Tiltakshaver skal håndtere farlig avfall i tråd med avfallsforskriften kapittel 11 om farlig avfall.

Farlig avfall som blir lagret i påvente av levering/henting skal lagres på en slik måte at det ikke fører til avrenning til grunn, overflatevann eller avløpsnett.

Lagret farlig avfall skal være merket og skal ikke blandes sammen med annet avfall. Lagring skal foregå i tett container eller under tak på fast dekke. Lageret skal være sikret mot uvedkommende.

Farlig avfall skal leveres videre til godkjent mottak eller behandlingsanlegg minst en gang per år. Farlig avfall skal deklareres på www.avfallsdeklarering.no.

8 Støy

For utslipp av støy må tiltakshaver etterleve kravene i Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2021), som vist til i reguleringsplanen.

9 Rapportering

Det skal føres logg over gravearbeidene og eventuelle uønskede hendelser og korrigerende tiltak.

Tiltakshaver skal oppdatere lokaliteten i Miljødirektoratets fagsystem Grunnforurensning når oppryddingen er gjennomført. Databasen finnes på http://grunn.miljodirektoratet.no/. Tiltakshaver plikter også å informere grunneier(e) om registreringen.

Sluttrapport

En rapport fra arbeidet skal sendes Statsforvalteren senest 3 måneder etter at tiltaket er avsluttet. Rapporten skal inneholde:

- Beskrivelse av tiltaket og utført arbeid.
- Beskrivelse av uønskede hendelser som har oppstått under arbeidene, og hvilke avbøtende tiltak som har blitt iverksatt.
- Dokumentasjon på levering av masser til godkjent behandlingsanlegg eller deponi med tillatelse etter forurensningsloven. Mengder og tidspunkt for levering må være inkludert.
- Dokumentasjon på hvordan anleggsvann er håndtert.
- Resultater fra prøvetaking av vann.
- Eventuelle resultater fra supplerende prøvetaking.
- Dokumentasjon på at området etter endt tiltak tilfredsstiller akseptkriterier for området.
- Bekreftelse på oppdatert registrering i fagsystemet Grunnforurensning.

Vedlegg 1

Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg.

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere	**Vanlige forkortelser**
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2.2`,6,6`-tetrabromo-4,4`isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser	
Dekloran pluss (syn og anti isomere former)	DP (syn-DP, anti DP)
1,2-Dikloretan	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C_{10} - C_{13} (kloralkaner C_{10} - C_{13})	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C_{14} - C_{17} (kloralkaner C_{14} - C_{17})	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Trikloreten	TRI
Triklosan (2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	TCS
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider	
Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Nitromuskforbindelser
Muskxylen

Alkylfenoler og alkylfenoletoksylater

Nonylfenol og nonylfenoletoksilater	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksilater	OF, OP, OFE, OPE
4-heptylfenoler (forgrenet og rettkjedet)	4-HPbl
4-tert-pentylfenol	4-t-PP
4-tert-butylfenol	4-t-BP
Dodecylfenol m. isomerer	DDP
2,4,6 tri-tert-butylfenol	TTB-fenol

Per- og polyfluorerte alkylforbindelser (PFAS)	
Perfluoroktansulfonsyre (PFOS), inkl. salter av PFOS og relaterte forbindelser	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
Perfluorheksansulfonsyre (PFHxS), inkl salter av PFHxS og relaterte forbindelser	PFHxS, PFHxS-relaterte forbindelser
Perfluorobutansulfonsyre (PFBS), inkl. salter av PFBS og relaterte forbindelser	PFBS, PFBS-relaterte forbindelser
Perfluoroktansyre	PFOA
Langkjedete perfluorerte karboksylsyrer C9-PFCA – C14-PFCA	PFNA, PFDA, PFUnDA, PFDoDA, PFTrDA, PFTeDA

Tinnorganiske forbindelser	
Tributyltinnforbindelser	TBT
Trifenyltinnforbindelser	TFT, TPT
Dibutyltinnforbindelser	DBT
Dioktyltinnforbindelser	DOT

Polysykliske aromatiske hydrokarboner	PAH

Ftalater	
Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Benzylbutylftalat	BBP
Dibutylftalat	DBP
Diisobutylftalat	DIBP

Bisfenol A	BPA

Siloksaner	
Dodekamethylsykloheksasiloksan	D6
Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsyklotetrasiloksan	D4

Benzotriazolbaserte UV-filtre

2-Benzotriazol-2-yl-4,6-di-tert-butylphenol	UV-320
2,4-di-tert-butyl-6-(5-chlorobenzotriazol-2-yl)phenol	UV-327
2-(2H-benzotriazol-2-yl)-4,6-ditertpentylphenol	UV-328
2-(2H-Benzotriazol-2-yl)-4-(tert-butyl)-6-(sec-butyl)phenol	UV-350